

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«Трендспоттінг професійного розвитку
фахівця із соціальної роботи»**
2024 – 2025 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна педагогіка».
Спеціальність: 231 Соціальна робота.
Галузь знань: 23 Соціальна робота.
Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Викладач	Попова Анастасія Сергіївна, к.пед.н., доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти (лектор) Мельничук Алла Богданівна, асистент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти (викладач семінарських занять)
Посилання на сайт	https://dspace.bdpu.org/handle/123456789/1134 https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=19
Контактний телефон	063 335 99 68 (Попова Анастасія Сергіївна) 0 66 770 85 23 (Мельничук Алла Богданівна)
Е-mail викладача	kovaleva.anastasia.45@gmail.com
Графік консультацій	вівторок: 12.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	4/120	14	18	88	залік
заочна		-	-	-	

Семестр: I семестр (денна форма).

Мова навчання: українська.

Ключові слова: тренд, трендхантінг, трендвотчінг, самменджмент, форсайт, фріланс, професійний розвиток, нетворкінг.

Мета курсу: є надання майбутнім фахівцям із соціальної роботи теоретичних знань та формування практичних навичок у пошуку трендів в сфері соціальної роботи задля успішного професійного майбутнього.

Предмет курсу: сучасні тренди та тенденції у сфері професійної діяльності та розвитку фахівця із соціальної роботи.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК-8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК-4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

та демонструвати такі результати навчання:

ПРН-13 Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

ПРН-16 Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні.

Зміст курсу:

Тема 1. Трендспоттінг як основа прогнозування професійного майбутнього фахівця із соціальної роботи.

1.1.-1.2. Теоретико-практичні засади трендспоттінгу у професійній діяльності фахівця із соціальної роботи.

Поняття „тренд”. Роль трендів у прогнозуванні розвитку різних сфер життєдіяльності людини та суспільства. Поняття „професійне майбутнє” та основні способи прогнозування професійного майбутнього сучасних фахівців. Роль трендспоттінгу в прогнозуванні професійного майбутнього. Трендспоттінг як процес моніторингу, виявлення трендів. Трендхантинг як збір інформації в середовищі потенційних споживачів. Основні інструменти трендхантингу.

Тема 2. Основні тренди в соціальній роботі та соціально-педагогічній діяльності.

2.1.-2.2. Тренди соціальної роботи у XXI столітті.

Тренди у професійній діяльності фахівця із соціальної роботи. Тренди в освіті і соціально-педагогічній діяльності. Форсайт як комплексний підхід прогнозування трендів у соціальній роботі. Професії майбутнього. Фріланс як тренд трудової зайнятості. Прекарізація сучасного ринку праці.

Тема 3. Конкурентоздатний фахівець соціальної сфери у XXI столітті: основні вимоги та шляхи досягнення.

3.1. -3.2. Конкурентоздатність фахівця із соціальної роботи.

Поняття „конкуренція”, „конкурентоздатність особистості”. Основні вимоги до конкурентоздатного фахівця у XXI ст. Внутрішні та зовнішні чинники досягнення конкурентоздатності майбутніх фахівців. Основні напрями діяльності з підвищення власної конкурентоспроможності. Поняття професійної деформації, деструкції та кризи. Психологічні детермінанти професійної деформації. Причини професійної деформації. Професійний стрес і ресурсозбереження. Синдром емоційного вигорання та інші види криз. Попередження та подолання професійних деформацій.

Тема 4. Тренди професійного спілкування у діяльності фахівця із соціальної роботи.

4.1.-4.2. Культура мережевого спілкування сучасного фахівця. Нетворкінг.

Культура мережевого спілкування. Нетворкінг: сутність поняття, значення нетворкінгу у роботі соціального працівника, правила нетворкінгу офлайн і онлайн. Способи побудови мережі контактів: стандартні та нестандартні підходи, власний досвід. Використання соціальних мереж для підвищення освіти і професійного розвитку соціальних працівників. Створення і підтримка професійних мережевих спільнот для соціальних працівників в соціальних мережах. Перспективи використання штучного інтелекту та автоматизованих інструментів у професійному спілкуванні соціальних працівників.

Тема 5. Глобалізація та міжнародний контекст соціальної роботи.

5.1.-5.2. Вплив глобалізаційних процесів на соціальну роботу: виклики та перспективи.

Глобальні тренди у вирішенні соціальних проблем: міграція, біженці, зміна клімату, соціальна нерівність. Роль міжнародних організацій та програм у підтримці соціальної роботи і сприянні професійного розвитку. Спільна праця міжнародних соціальних працівників для вирішення глобальних викликів. Перспективи співпраці українських соціальних працівників з міжнародними організаціями. Програми обміну та стажування за кордоном для соціальних працівників. Роль міжнародних конференцій, форумів та мереж для розвитку професійних зв'язків і поширення інноваційних практик. Моделі професійного розвитку соціальних працівників: зарубіжний досвід.

Тема 6. Соціальна робота в умовах діджиталізації: можливості та виклики.

6.1.-6.2. Онлайн-послуги в соціальній роботі.

Зміни в наданні соціальних послуг внаслідок діджиталізації. Використання електронних сервісів для комунікації з клієнтами. Онлайн-консультації та дистанційна підтримка як новий тренд у соціальній роботі. Практика роботи з вразливими категоріями населення в онлайн-середовищі: виклики і перспективи. Етичні аспекти використання цифрових інструментів у практиці соціальної роботи: досвід зарубіжних країн.

Тема 7. Форми та методи проєктування професійної кар'єри.

7.1.-7.2. Стратегія і тактика побудови кар'єри.

Поняття „кар'єра”. Класифікації кар'єр. Моделі кар'єрного розвитку професіоналів. Етапи кар'єрного розвитку. Стратегія і тактика побудови кар'єри. Самоменеджмент у контексті побудови власної кар'єри. Професійна успішність: зміст та чинники досягнення. Поняття „самоменеджмент”. Міфи про самоменеджмент. Функції самоменеджменту. Складники процесу самоменеджменту. Основні напрями самоменеджменту. Технології цілепокладання та самоорганізації. Технології, методи і прийоми тайм-менеджменту.

Тема 8. Персональний бренд та само презентація у діяльності фахівця із соціальної роботи

8.1. -8.2. Персональний бренд на ринку праці: сутність та умови створення

Персональний бренд сучасного фахівця. Технології створення персонального бренду. Самопрезентація в професійному середовищі: сутність, функції. Технології самопрезентації. Методи самопрезентації. Резюме. Мотиваційний лист. Співбесіда. Візитка. Самопрезентація у віртуальному середовищі.

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Політика організації освітнього процесу на курсі

Особливості проведення навчальних занять: заняття проводяться у формі лекцій, семінарів під час яких активно використовуються бесіди, дискусії, мозкові штурми, індивідуальна та групова робота тощо; висловлювання власної точки зору заохочується. З метою закріплення матеріалу та накопичення балів поточного оцінювання здобувачам пропонуються завдання для самостійної та індивідуально-дослідницької роботи.

Під час лекцій надається загальний огляд ключових концепцій курсу, формують базові знання, необхідні для подальшого виконання самостійних та дослідних завдань. Протягом лекцій викладач може також надавати приклади з реального життя, ілюструвати теоретичні поняття на прикладах, ініціювати обговорення та стимулювати інтерес до предмету шляхом звернення до виконаних завдань самостійної та індивідуально-дослідницьких завдань. Однак важливо пам'ятати, що кількість лекційних занять обмежена, і їх головна мета – встановити загальні основи і напрямок досліджень.

Семінарські заняття можуть доповнювати зміст лекційних тем або можуть передбачати розгляд відмінних від лекційних питань, які відображають зміст теми. Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань за темою, спираючись на перелік рекомендованої літератури та самостійний пошук джерел для отримання необхідної інформації, з подальшим їх обговоренням у форматі дискусій, мозкових штурмів тощо.

На основі лекцій та семінарських занять здобувачі виконують самостійну роботу та ІНДЗ, що дозволяє закріпити отримані знання та розвинути навички самостійного аналізу та дослідження.

Самостійна робота та ІНДЗ є важливою частиною курсу, яка дозволяє здобувачам набрати бали в рамках поточного контролю та заглибитись у теми, розглянуті на лекціях, і застосувати теоретичні знання на практиці. Студенти мають бути готові презентувати свої роботи на семінарських заняттях. Виконання цих завдань сприяє розвитку критичного мислення та наукового підходу до вирішення задач.

Політика щодо оформлення та подання робіт для поточного оцінювання

Підготовка завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи здійснюється у електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань протягом семінарського заняття з відповідної теми або під час індивідуальної/групової консультації. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання.

Важливо враховувати, що оформлення самостійної роботи та ІНДЗ передбачає форматування тексту відповідно до загальноприйнятих вимог (редактор Microsoft Word, шрифт Times New Roman, розмір шрифту 14, без розстановки переносів, стиль – normal (звичайний), інтервал між рядками – одинарний. Назва файлу роботи повинна відповідати прізвищу + назва роботи (Наприклад Попова_СР та ІНДЗ до теми 1). Параметри сторінки: - розмір полів: ліве – 2,5 см, праве – 1,0 см, верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см; сторінки без нумерації, абзац – 1,25, текст вирівняний по ширині.)

Усі роботи мають бути виконані самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Політика дотримання академічної доброчесності

Дотримання принципів академічної доброчесності є основою для успішного виконання самостійної роботи та ІНДЗ. Це означає, що студент має самостійно виконувати завдання, забезпечуючи унікальність тексту на рівні не менше 50%. Будь-які форми плагіату чи обману заборонені.

Політика використання штучного інтелекту

З метою підвищення якості освітнього процесу дозволяється використання штучного інтелекту для аналізу даних у своїх наукових дослідженнях та проектах, а також для оптимізації освітнього процесу. Наприклад, дозволяється використовувати алгоритми машинного навчання для прогнозування та аналізу результатів, що представлені у виконаних роботах або проектах.

Заборонене використання штучного інтелекту включає будь-які форми недоброчесної поведінки, такі як плагіат чи обман. Використання штучного інтелекту заборонено з метою генерації та виконання завдань, передбачених курсом. Також важливо уникати використання штучного інтелекту для порушення приватності та конфіденційності даних, а також для створення та поширення дезінформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Регулярне відвідування лекцій та семінарських занять є важливим для успішного засвоєння матеріалу курсу. У разі пропуску лекційних занять, студент має можливість опрацювати матеріали в Moodle. Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим, здійснюється у форматі очного або дистанційного (на платформі Zoom) спілкування викладача зі здобувачем (не пізніше, ніж через тиждень з моменту проведення заняття та згідно графіку консультацій) Графік зустрічей для складання пропущених семінарських занять обговорюється зі здобувачем та викладачем для узгодження часу.

Виконанні завдання самостійної роботи та ІНДЗ мають бути підвантажені у Moodle до початку заняття з відповідної теми. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (письмово/в електронному вигляді на платформі Moodle).

Політика допуску до екзамену та його складання

Щоб отримати допуск до заліку, студент повинен набрати не менше 35 балів за роботу протягом семестру, наявності виконаних завдань самостійної роботи та ІНДЗ (самостійних та індивідуальних занять). Екзамен відбувається у форматі захисту проектної роботи.

Політика щодо перезарахування результатів неформального/інформального навчання

Для студентів, які пройшли додаткові навчальні курси чи програми, можливе перезарахування перезарахування результатів неформального та/або інформального навчання згідно з процедурою визначеною факультетом дошкільної, спеціальної та соціальної освіти на основі п. 8.2. «Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» від 29.06.2023 року № 13/3.3.

Політика щодо дистанційного навчання та безпеки

В умовах дистанційного навчання лекційні та семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час.

Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку.

За умови оповіщення про повітряну тривогу, здобувач має право вийти з пари за попередженням викладача. Пропущену пару необхідно опрацювати асинхронно.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ноутбук); програмне (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, репозитарій); наочність (презентації у форматі Power Point).

Система оцінювання та вимоги:

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Залік	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2.			
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль¹)

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
1	Тема 1.		
1.1.	Виконання самостійної роботи до теми 1: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними;	0 – 10	-
1.3.	Виконання ІНДЗ до теми 1.	0 – 15	-
Максимум за тему 1		25 балів	
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
2.2.	Виконання самостійної роботи до теми 2: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	-
2.3.	Виконання ІНДЗ до теми 2.	0 – 15	-
Максимум за тему 2		25 балів	
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
3.2.	Виконання самостійної роботи до теми 3: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	-
3.2.	Виконання ІНДЗ до теми 3.	0 – 15	-
Максимум за тему 3		25 балів	
Тема 4			
4.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
4.2.	Виконання самостійної роботи до теми 4: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	-
4.3.	Виконання ІНДЗ до теми 4.	0 – 15	-
Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
5.2.	Виконання самостійної роботи до теми 5: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	-
5.3.	Виконання ІНДЗ до теми 5.	0 – 15	-
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
6.2.	Виконання самостійної роботи до теми 6: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	-
6.3.	Виконання ІНДЗ до теми 6.	0 – 15	-
Максимум за тему 6		25 балів	
Тема 7			
7.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
7.2.	Виконання самостійної роботи до теми 7: - Підготовка додаткових питань та опитування за	0 – 5	-

¹ Детальний розподіл балів та критерії оцінювання до кожного виду робіт представлені у на електронній платформі підтримки навчання Moodle БДПУ до кожної відповідної теми у розділах СЗ+СР+ІНДЗ, загальні критерії оцінювання представлені у розділі «Загальна інформація» у файлі «Система оцінювання».

	ними.		
7.3.	Виконання ІНДЗ до теми 7	0 – 15	-
Максимум за тему 7		25 балів	
Тема 8			
8.1.	Відповідь на семінарському занятті	0 - 5	-
8.2.	Виконання самостійної роботи до теми 8: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	-
8.3.	Виконання ІНДЗ до теми 8	0 – 15	-
Максимум за тему 8		25 балів	

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо. Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання (не пізніше ніж за тиждень після проведення семінарського заняття), систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ. За результатами поточного контролю здобувач може отримати максимально 50 балів.

Підсумковий контроль

Допуск до підсумкового контролю здійснюється якщо здобувач вищої освіти набрав прохідний бал (35 балів). Підсумковий контроль здійснюється в усній формі за переліком контрольних питань розміщених у мудлі.

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (залік).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Шкала оцінювання: внутрішня університетська шкала

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

1. Алексеева О. Р. Трендспоттинг та професійне майбутнє сучасного фахівця : навчально-методичний посібник / О. Р. Алексеева. Старобільськ, 2017. 120 с.
2. Кириченко В. В. Психологічні основи професійної адаптації та вибору професії : навч. посібник / В. В. Кириченко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 110 с.
3. Комунікативна складова професійної діяльності соціального працівника з клієнтом : В. С. Щолинська, О. Г. Карпенко, 2018. 87 с.

² Мінімальний допуск до екзамену здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконані роботи протягом семестру.

4. Найдьонов М. І. Психологія престижності професій : монографія / М. І. Найдьонов. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с
5. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації : навчальний посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик. Чернівці : Книги -XXI, 2010. 528с.
6. Побудова кар'єри : навч.-метод. посіб. / О. В. Мельник, О. Л. Морін, Л. А. Гуцан, І. І. Ткачук, О. М. Пархоменко, З. В. Охріменко, Т. С. Попова, М. В. Лузан; за ред. О. В. Мельника. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2017. 172 с
7. Попова А. С. Трендспоттінг професійного розвитку майбутнього соціального працівника в системі університетської освіти. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (26-27 листопада 2020 р.): збірник тез. Бердянськ: БДПУ, 2020. 350 с. С. 273 – 275.
8. Попова А. С. Сучасні тренди у працевлаштуванні соціальних працівників. *Наука III тисячоліття : пошуки, проблеми, перспективи розвитку* : матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25-26 квітня 2019 року) : збірник тез. Бердянськ : БДПУ, 2019. Ч. 1. 415 с. С. 327 – 330.
9. Попова А.С. Освітні та професійні стандарти у системі університетської підготовки соціальних працівників Канади. *Соціально-освітні домінанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти* : колективна монографія / О. Гуренко, Н. Захарова, Н. Мацейко, К. Петровська, А. Попова, А. Тургенєва / За заг. ред. к.пед.н., доц. К. Петровської. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 256 с. С. 138-212. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/bitstreams/9058f21a-0764-4af2-99a9-296c01b1d466/download>
10. Попова А. Роль професійних організацій у системі фахового розвитку соціальних працівників: досвід Канади. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянськ : ФОП Ткачук О. В., 2021. 360 с. С. 50 – 62. URL: <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2021-1-2-50-62>. ISSN: 2412-9208
11. Попова А. Основні засади організації професійного розвитку соціальних працівників у провінції Канади Альберта. *Журнал кафедри ЮНЕСКО «Професійна освіта протягом усього життя в XXI столітті»*. № 3: Науковий журнал [Гол. ред. Г. Соцька]. К.: Видавництво ТОВ «Талком», 2021. 74 с. С. 66 – 73. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(3\).2021.66-73](https://doi.org/10.35387/ucj.1(3).2021.66-73).
12. Попова А. С. Деякі аспекти системи професійного розвитку соціальних працівників у провінції Канади Онтаріо. *Соціально-освітні домінанти професійного розвитку фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти*: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції: збірник наукових статей; укладач Петровська К. В. Бердянськ. 2021. 259 с. С. 124-129. <https://dspace.bdpu.org.ua/bitstreams/af225485-78f1-4658-8283-ad2d81a66ce9/download>.
13. Попова А. С. Загальна характеристика початкового рівня професійної компетентності соціального працівника у сфері соціальної роботи в Канаді. . *Соціально-освітні домінанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти*: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції: збірник наукових праць; укладач Петровська К. В. 2022. 263 с. С. 62 – 69. <https://dspace.bdpu.org.ua/bitstreams/6912840f-6f3d-4d80-8650-86ae9ba75df3/download>
14. Синдром „професійного вигорання” та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти / За наук. ред. Д. Максименка, Л. М. Карамушки, Т. В. Зайчикової. К. : Міленіум, 2016. 368 с.
15. Соціально-психологічні чинники престижності професій: підготовка молоді до активного самоздійснення на сучасному ринку праці : електронний навчальний посібник / М. І. Найдьонов та ін. К., 2018. 515 с.
16. Сурякова М. В. Технологія кар'єри : навч. посібник / М. В. Сурякова. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2019. 70 с.
17. Чинники успішного працевлаштування за фахом : навчальний посібник / колектив авторів ; заг. редакція О.І. Драган. К. :Кафедра, 2017. 308 с.
18. Шукаємо роботу ефективно : посібник на допомогу студентам та випускникам / Укладач Оксана Пендерєцька. Чернівці : Книги - XXI, 2016. 56 с. URL: <http://www.uck.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2013/03/looking-for-work.pdf>
19. Ястремська О. М. Бренд-менеджмент / О. М. Ястремська; Харків. нац. економ. ун-т. Х. : ХНЕУ, 2019. 163 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <https://library.bdpu.org.ua/>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org.ua>

3. Репозитарій БДПУ: <https://dspace.bdpu.org.ua/>
4. Міжнародна федерація соціальних працівників (IFSW) <https://www.ifsw.org>
5. Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи (IASSW) <https://www.iassw-aiets.org>
6. • Міжнародна рада з соціального захисту (ICSW) <http://www.icsw.org>
7. Європейська асоціація шкіл соціальної роботи (EASSW) <https://www.eassw.org>